

برای هر قرارداد مورد تایید طرفین، تمام تست‌ها طبق استانداردهای بین‌المللی و خیلی سختگیرانه تر اعمال می‌شود تا هیچ کالایی بدون این تست بیرون نیاید. همچنین نظارت دیگری از سوی شرکت ملی نفت ایران از سوی بازرسان، کارشناسان، متقاضیان و دانشگاه تهران برای رسیدن به اجرای نقشه راه تعریف شده از سوی دانشگاه شریف صورت می‌گیرد، بنابراین همانطور که گفتیم، مراحل ساخت داخل بسیار دقیق با توجه به تمامی جوانب در دست پیگیری است و با قاطعیت می‌گویم کالاهایی که در پروژه‌های ۱۰ گانه تحویل می‌دهیم، با بالاترین کیفیت بین‌المللی ساخته شده است.

از نظر قیمت این اشکال همواره وجود داشته که ساخت داخل بین ۱۰ تا ۳۰ درصد بالاتر از نمونه خارجی است؛ ولی این نکته را نباید فراموش کنید که ۱۵ درصد صورت حساب invoice هر سازنده نگه داشته می‌شود و دوم اینکه ۱۰ درصد پیش پرداخت داریم نه ۲۵ درصد و اینکه سازندگان در این پروژه‌ها تمامی قطعات را با دانش فنی جدید و با توجه به مختصات متقاضی می‌سازند، واردات ندارند و مهندسی معکوس و کپی نمی‌کنند.

بنابراین کار برای سازندگان داخل با توجه به بازرسی‌های دقیق و پایش از سوی سه تا چهار گروه نظارتی بسیار سخت شده؛ البته بسیاری از آنها از این وضعیت راضی هستند؛ چرا که پس از دستیابی به کالاهای جدید به یک برند تبدیل می‌شوند و فارغ از تحریم‌ها در عرصه جهانی حرفی برای گفتن خواهند داشت.

مسیر بلوغ فناوری کالای ساخت داخل را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

مسیر بلوغ فناوری کالای ساخت داخل تا الان بسیار خوب بوده؛ مثلاً در پروژه شماره یک سازنده‌های ما نسبت به یکی دو سال گذشته بخش‌های R&D و مهندسی بسیار قوی شده اند و تغییرات قابل ملموس است، به طوری که اگر در گذشته ۲ نفر در این بخش کار می‌کردند، الان بین ۸ تا ۱۰ نفر دکترا و فوق لیسانس با تجهیزات روز دنیا کار می‌کنند. با توجه به بخش R&D و مهندسی در بخش تولید، ابزار و تجهیزات جدید وارد کشور شده است و به طور کلی شاهد پیشرفت و توسعه تکنولوژی در ساخت داخل هستیم و بیشتر سازندگان خودشان را به روز کرده اند.

در این میان، نرخ ارز مشکل اصلی امروز سازندگان داخل است که با قوانین جدید نمی‌توانند ارز تامین کنند یا ثبت سفارش داشته باشند؛ ولی با تمام مشکلات، امروز شاهد بلوغ فناوری در تمام شرکت‌هایی که با آنها قرارداد منعقد شده، هستیم تا جایی که در پروژه‌های حفاری تست میدانی قطعات ساخته شده در چاه‌ها انجام شده یا SRP پمپ‌ها تایید شده و تقریباً ۶۰ درصد تجهیزات درون چاهی حمل و تست شده است. همچنین در بخش سرچاهی بالای ۵۰ درصد قطعات تحویل شده که روند رشد کیفیت و بلوغ فناوری در کالاهای جدید به وضوح قابل دیدن است.

با توجه به تحریم‌ها و اولویت وزارت نفت مبنی بر بازاری و نوسازی تاسیسات و تجهیزات، آیا سازندگان داخل توانایی حضور در این عرصه را دارند؟

قطعا سازندگان داخل، توانایی حضور در پروژه‌های نوسازی و بازاری تجهیزات و تاسیسات را دارند و به طور یقین در مناقصات این پروژه‌ها الزام استفاده از محصولات و کالاهای ساخت داخل پیوست خواهد شد و وزارت نفت در حد توان از سازندگان داخل حمایت می‌کند؛ ولی انتظار می‌رود سازنده‌های داخلی از تکنولوژی و دانش فنی روز دنیا عقب نیفتند و به ادامه این روند توجه داشته باشند.

«آی پی آی» از Iran Petroleum Institute شدند و مابقی ۱۵ شرکت در روند ممیزی هستند که انشاءالله گواهینامه را بگیرند تا هم خیال متقاضی راحت شود که شرکت‌ها و سازندگان فرایند درستی برای تولید و کنترل کیفی دارند، هم اینکه با کمک موسسه استاندارد گواهینامه‌های کیفیت را بین‌المللی کنیم؛ چون موسسه استاندارد به موسسه جهانی وابسته است، بنابراین می‌تواند این استاندارد را بین‌المللی کند که پیگیری اینکار از سوی معاونت مهندسی وزارت نفت در دست انجام است که در صورت به نتیجه رسیدن کار بسیار بزرگ و حمایت قابل توجهی از سازندگان داخل خواهد بود.

چه اقدام‌هایی برای تجاری‌سازی محصولات ساخت داخل صورت گرفته است؟

وزارت نفت برای تجاری‌سازی برنامه مدونی داشت که کار را با عقد قرارداد و مشارکت شرکت‌های داخلی با خارجی مورد توجه قرار داد تا شرکت‌های خارجی که برای سرمایه‌گذاری وارد ایران شدند، با راه‌اندازی خط تولید برندهای جهانی در ایران، اقدام به صادرات و گرفتن بازارهای منطقه کنند و بازار هدف هم ترکمنستان و عراق تعیین شد که متأسفانه به دلیل بحث تحریم‌ها تا حدودی این مسیر کند شده است.

به عنوان مثال در بازار عراق مشکل اساسی این است که تعامل درستی با عراق انجام نمی‌شود و اینکه تمام پروژه‌های عراق، دست شرکت‌های معتبر جهانی مثل شل، توتال، انی و ... هستند که اینها هم، زمانی یک کالا را استفاده می‌کنند که گواهینامه API داشته باشد؛ ولی با تلاش موسسوی، نماینده وزارت نفت با شرکت نفت عراق این قول مساعد گرفته شد، پروژه‌هایی که شرکت نفت عراق درصدد اجرای آن است، شرکت‌های ایرانی در مناقصه آن شرکت کنند و در صورت برنده شدن، از کالا یا تجهیزاتی که وزارت نفت یا شرکت ملی نفت ایران تایید کند، در پروژه‌هایشان استفاده کنند.

خدمات پس از فروش، کیفیت، قیمت تمام شده و زمان تحویل ... مباحثی است که همیشه در مورد بخش خصوصی و سازندگان داخل مطرح بوده، چه راهکاری برای رفع این موانع در پروژه‌های ۱۰ گروه کالایی اندیشیده شده است؟

امروز شاهد بلوغ فناوری در تمام شرکت‌هایی که با آنها قرارداد منعقد شده، هستیم تا جایی که در پروژه‌های حفاری تست میدانی قطعات ساخته شده در چاه‌ها انجام شده یا SRP پمپ‌ها تایید شده و تقریباً ۶۰ درصد تجهیزات درون چاهی حمل و تست شده است

شرکت ملی نفت ایران همیشه در خرید از تولیدکنندگان داخلی سختگیری‌های لازم را در زمان تولید از سوی بازرسان شخص ثالث یا بازرسان و کارشناسان شرکت اعمال کرده است؛ ولی در پروژه‌های ۱۰ گانه علاوه بر نظارت بازرسان شخص ثالث بین‌المللی بر تولید کالا مطابق دامنه بازرسی

